

גוט שבת Gut Sábész

19. évfolyam 35. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 20:16 • ח' סיון תשע"ז • 2017. 6. 2. • פרשת נשא • Szombat kimenetele: 21:36

Az izraeli nagykövet köszöntötte a bár micva és bát micva gyerekeket

A bár micva és a bát micva – a felnőtté avatás ünnepe különleges jelentőséggel bír a zsidóságban. Az EMIH különleges BMC programja olyan felkészülési lehetőséget nyújt a 11-13 év közötti gyerekeknek, melynek során nemcsak a zsidóság alapjaival ismerkedhetnek meg, hanem a kamaszkor küszöbén állva önmagukkal is. A program során valódi csapattá kovácsolódnak a résztvevők és különleges módon készülhetnek fel arra, hogy a közösség teljesjogú tagjaivá váljanak – tudtuk meg a program szervezőjétől, *Hurwitz Dvora Lea* rebbecentől. „Ez az év egy belső utazás volt számukra.”

Május 28-án az Óbudai zsinagógában tartott évrzárójukon családias hangulatú bát és bár micva ünnepséget tartottak a BMC csoport tagjai. Az ünnep-

ségen Izrael Állam magyarországi nagykövete, *Yosef Amrani* és az EMIH vezető rabbija, *Köves Slomó* személyesen köszöntötte a gyerekeket. A nagykövet úr a jókívánságok mellett az Izraelhez való kapcsolódásról és a zsidó identitás változatos formáiról beszélt a gyerekekkel. „Igazán velük beszélt, nem pedig csak hozzájuk.” – idézi fel a nagykövet látogatását a rebbecen. A 15 fős BMC csoport jelentős része a program izraeli táborában idén személyesen is megtapasztalhatta, milyen Izraelben lenni, a Siratófálnál imádkozni, vagy éppen több száz társukkal együtt ünnepelni. Hogy felidézzék az élményeket, az ünnepség kezdetén filmet vetítettek az utazásról.

A vasárnapi évrzárón a szülők is megtekinthették a gyere-

kek év közben készült alkotásait. Ezeket olyan témákat dolgoztak fel, mint a zsidó nevük, a családfájuk, a kedvenc ünnepük vagy éppen egy olyan zsidó személyisége, akire példaképként tekintenek. Ez utóbbiak között számos híres zsidó személy szerepelt a lubavicsi Rebbétől kezdve, *Szenes Hanna* költőnőn át *Keleti Ágnes* tornászig.

„A zsidók mind egy lélek, ahogy bölcseink tanították, és ezen az ünnepségen valóban ezt lehetett érezni.” – fogalmazott a rebbecen. A gyerekek ajándékba kaptak egy saját imakönyvet és egy oklevelet. Az imakönyvek elejére a szülők írhattak jókívánságot vagy útravalót a felnőttkor küszöbén álló gyerekeiknek. Eközben a búcsúzó csapatok egymásnak is áldás-kártyákat írtak.

Regisztrálj a Judaizmus Gyorstalpalóra!

Szeretnél jobban megismerkedni a zsidó hagyományokkal és átfogó képet kapni a zsidó történelemről, vallásról? Két hét alatt el-sajátítanád a héber olvasás alapjait? Bekapcsolódnál a zsidó közösségi élet vérkeringésébe? A ZSTSZ – Judaizmus Gyorstalpaló nyári szemeszterén a helyed!

Időpont: 2017. aug. 13-25.

Helyszín: Keren Or Központ,
1052 Bp., Károly krt. 20.

Jelentkezés: posta@zsido.com,
268-01-83

Újra zsidó napok Mádon

Második alkalommal rendezik meg a Mádi Zsidó Napok című rendezvényt. Színes kulturális programokkal, közös szombatfogadással, gasztroélménnyel és kalandokkal várják az érdeklődőket. Szombat este fellép a Budapest Klezmer Band alapítója: *Fegyva*.

Időpont: június 30–július 2.

Helyszín:

Csodarabbi fogadó, Mád
Jelentkezés: posta@zsido.com

Ábrahám kihívásai kiállítás

Az Örökkévaló tíz kísértésnek tette ki Ábrahámot, az első ősapát, hogy ezek leküzdésével bizonyítsa elkötelezett hitét. Ezekről a kihívásokról tanultak a Bét Menáchem iskola 3. osztályos diákjai. Hogy jobban megismerjenek egy-egy kísértést, installációkat készítettek ezek bemutatására. Alkotásaikat az iskola előterében állították ki.

Hetiszakasz

A Názir törvényei

Hetiszakaszunk – *Nászó* (4Mózes 4:21–7:89.) – több alapvető témával foglalkozik. Miután a leviták körében megejtett népszámlálás adatait és a Szentélyszolgálatban kifejtett tevékenységük módzatait részletezi, a szakasz a fogada-

lomtevő (Názir) törvényéről, majd a hűtlenséggel vádolt házastárs ellen lefolytatott vizsgálatról szól, majd a Hajlék felavatásával és a törzsfőnökök által hozott egységes áldozatok ismertetésével fejeződik be.

Zsidó híradó

Megkezdődhet a termelés a csengelei kóser vágóhídon

Megkapta működési engedélyt az állategészségügyi tisztifőorvostól a Csongrád megyei Csengelén található kóser libavágóhíd. A EMIH többségi tulajdonában lévő, 2014-ben alapított Quality Pultry Kft. által építtetett vágóhíd így hamarosan megkezdheti működését.

Az üzem kóser libamáj- és hízott libatermékeket állít majd elő elsősorban export céljára, miközben a hazai keresletet is ki tudja szolgálni. A zöldmezős beruházás keretében megvalósuló kóser libavágóhíd és feldolgozó üzem az első fázisában 100 új munkahelyet teremt, míg a projekt egésze összesen 260 új állást hoz létre. Mindez a hátrányos helyzetű település lakóinak egyedülálló lehetőséget jelent, hiszen a munkanélküliség jó-

val az országos átlag felett van a községben.

A vágóhídat az egykori konzervgyár területén építették fel, mégpedig oly módon, hogy építés során a magyar törvényi előírásokon túl arra is figyelmet fordítottak, hogy megfeleljen a kóser szabályainak is. A vágóhídon, melynek kóserőségét az Izraeli Rabbínátus felügyeli, a tervek szerint napi 2400 hízott libát dolgoznak majd fel. Ennek köszönhetően 15%-kal növekedhet a hízott liba termelése, aminek komoly hagyományai vannak hazánkban.

Az ünnepélyes üzemátadóra – melyre az Izraeli Rabbínátus szakértői mellett meghívást kapott *David Lau*, Izrael Államának askenáz főrab-bija – a tervek szerint július elején kerül majd sor.

A törzsek hagyatéka

A sivatagi szentély volt a „Találkozás Sátor”, aminek építését Isten rendelte el Mózesnek, hogy lakhelye legyen Izrael táborában. A sivatagi szentély társaként kísérte a népet a negyvenévi sivatagi bolyongás során, egészen szentföldi letelepedésükig, mikor Salamon megépítette a jeruzsálemi Szentélyt.

Bár a szentélybeli szolgálatban nem volt szerepe a törzsi hovatartozásnak, Isten azt szerette volna, ha minden törzs egyesével képviselteti magát, amikor ajándékot mutatnak be ott, így annak felavatásakor a törzsek vezetői tizenkét napon át hozták az ajándékokat.

Manapság úgy emlékezünk meg a felavatás ezen tizenkét napjáról, hogy az évnek ugyanabban a szakában tizenkét napon keresztül olvassuk fel a napi „nászit”, azaz az arra a napra eső törzsi ajándékok felsorolását a reggeli imát követően.

Van egy érdekesség ezen részek felolvasásával kapcsolatban: minden törzs feje pontosan ugyanazt az ajándékot hozta, ugyanabban a mennyiségben. Ám ha mindegyik törzs ugyanazt az ajándékot mutatja be, akkor miért volt fontos,

hogy ezt külön tegyék meg? Miért nem volt elegendő egy vezető egy kollektív ajándéka? Mi volt a cél?

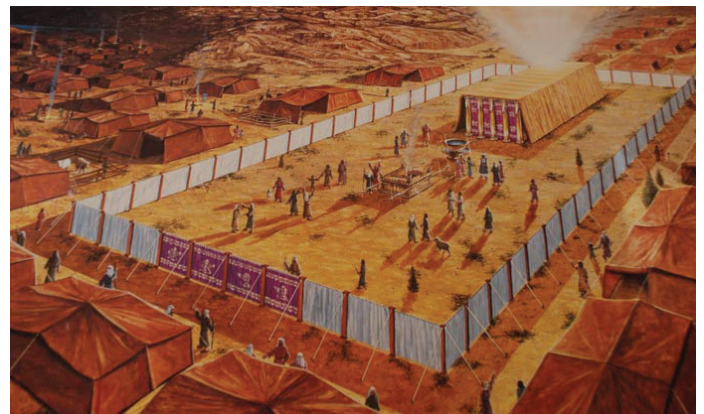
Habár az ajándékokat külön-külön mutatták be, azok mind Izrael egységét tanúsították.

Azt, hogy egy nép, melyben ennyiféle egyén, és szerep található, hogyan tudja elérni az „egy nép” eszményét. Azt, hogy mindannyian egymásra, a másokra vagyunk utalva, s ha ezt megértjük, megtanuljuk értékelni egymás szerepeit, melyek ugyan különbözőek, de nélkülözhetetlenek a közös cél eléréséhez: hogy Istennek lakhelyet építsünk a világon.

Fentiek az egyén életére vonatkozóan is tanítást rejtenek magukban. Világunk egyfajta spirituális sivatag, melyben egyedül nem vagyunk képesek hordozni lelkünk Szentélyét. Ezt csak együtt, közösen valósíthatjuk meg.

Mert mélyen, legbelül egyek vagyunk és egyéni életünk és céljaink is csak ugyanannak az egynek, Istennek a sokféle viszatüköröződései.

Kovács Kristóf rabbinövendék cikke Yanki Tauber írása nyomán

Imaidők a következő hétre:

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Vasárnap-péntek: 8:00: Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 20:20: Délutáni-esti ima (a Keren Or-ban)

Péntek: 18:30: **Önbizalom vs. szerénység** (Oberlander Báruch előadása);

19:30: *Minchá* délutáni ima, *Kábálát Sábát*, majd *Kidus* és vacsora

Szombat: 8:45: Hetiszakasz-tanulás, 9:15: Reggeli ima, majd *Kidus*;

20:10: Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Vasárnap és állami munkaszüneti napok: 10:00: Reggeli ima

Hétfő-péntek (munkanapokon): 6.30: Reggeli ima

Péntek: 19.00: Tanulás, 19.30: *Kábálát Sábát*, majd *Kidus*

Szombat: 9:15: Hetiszakasz a kabbala tükrében

10:00: Reggeli ima, majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt

Monsieur Rebbe, az árvák megmentője

1934-ben születtem Ukrajnában, Vizsnyic városában. Még a háború előtt elkezdtünk új lakóhelyet keresni magunknak. Először Belgiumba emigráltunk, majd onnan a franciákhoz menekültünk a náci elől. Néhány hónappal később azonban, amikor a náci Párizst is megszállták, a helyzet még rosszabbra fordult. A nagy felfordulás és káosz közepette családuknak szét kellett válnia. Én egy árvaházban voltam a háború éve alatt Marseillesben, legközelebb csak a háború után láttam a családomat. Az árvaházban úgy negyven vagy ötven gyermeket szállásoltak el, sokan még csak három vagy négy esztendősek lehettek. Többen már tudták közülük, hogy szüleiket megölték, de voltak, akik semmit sem tudtak róluk. Gyakran lehetett hallani a gyerekek sírását, amint szüleiket szólítják, akik nem lehetek ott, hogy megvigasztalják őket. Ahogy telt az idő, a helyzet egyre kilátástalanabb lett, és étel is csak egyre szűkösebben állt a rendelkezésünkre, így egyre rendszeresebbé vált, hogy nap végén korgó gyomorral feküdtünk le aludni.

Majd egy szép nyár eleji napon egy férfi jött el hozzánk. Nem tudtuk a nevét, így csak Monsieurnek – uram, franciául – hívtuk. Monsieur minden nap hozott pár tászkányi kenyeret – hosszú francia bagetteket –, valamint tonhalat, szardíniát, néhanapján még krumplit is. Mindig addig maradt, amíg meg nem bizonyosodott róla, hogy minden gyerek evett. Ez azért volt fontos, mert néhányan közülünk annyira el voltak csüggedve, hogy már enni sem akartak. Az ölébe vette őket, mondott nekik egy mesét, vagy énekelt nekik, és megetette őket. Volt, hogy leült melléjük a föld-

re, s hízog hango beszélté rá őket, hogy egyenek. Ha kellett, ő kanalazta szájukba az ételt. Ezeknek a kicsi, szomorú gyerekeknek, olyan volt, mint egy pót-apa. Minden gyereknek tudta a nevét, pedig még mi magunk se tudtuk mindannyian

Dovid Aaron Neuman rabbi Brooklyn Williamsburg nevű negyedében él a családjával. Az interjút otthonában adta 2013 novemberében.

egymását. Szerettük, és mindig izgatottan vártuk, hogy megjöjjen. Emlékszem, volt egy gyerek, aki féltékeny volt rá, szeretett volna ő is az ölébe ülni, mesét és éneket hallani tőle, így bármilyen éhes is volt, úgy tett, mintha nem akarna enni, hogy ő is megkaphassa a Monsieur figyelmét, törődését.

A Monsieur heteken keresztül ellátogatott az árvaházba. Minden egyes nap, kivétel nélkül. Most visszagondolva, már tudom, hogy sok gyerek az életét köszönhette neki az árvaházban. Ha ő nincs, valószínűleg én sem vagyok ma itt. Mikor a háború a végére ért, végre vizionláthattam a családomat. Elhagytuk Európát, és új életet kezdtünk. Mikor 1957-ben New Yorkba költöztem, nagybátyám tanácsolta, hogy látogassam meg a lubavicsi Rebbét. Természetesen megfogadtam a tanácsát, s leszerveztem egy időpon-

tot a Rebbe titkárával. Mikor eljött a nap, és megérkeztem a Chábád központba, az Eastern Parkway 770 épületébe, leültem, hogy zsoltaókat olvassak mielőtt bemegyek hozzá. Hihetetlen volt látni, azt az ember rengeteg, akik folyamatosan érkeztek

kat tenni nálunk, hogy megmentesen minket.

A Rebbe halála után hallottam róla, hogy megtalálták az egyik jegyzetfüzetét. Ebben a füzetben tórai, kabbalisztikus és talmudi elmélkedések voltak találhatóak. És ami elképesztő, hogy ezeknek egy része az idő alatt kelt, míg a Rebbe Franciaországban volt, a háború elején. Elképesztő, hogy még ebben a káoszban, ebben a hihetetlenül veszélyes és vészterhes időszakban is ilyen elkötelezetten és odaadóan tanulmányozta a Tórárt. De ami még figyelemre méltóbb számomra, hogy egy ilyen világ híró Tóra-tudós még arra is szakított időt, hogy elhozza azt a pár zsáknyi bagettet a nélkülöző árváknak, és hogy személyesen etesse meg őket, ha kellett. Sosem felejtette el, hogy az élet védelme, a megmentése a legszentebb, legfontosabb feladat. És örökké hálával tartozom neki, hogy megmentette az életem, s lehetővé tette, hogy – hála Istennek – mára sok gyermekem és unokám lehessen.

Dovid Aaron Neuman rabbi

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Napi bölcsesség

Nézz a gyermekekre!

Az Ember természetes állapota, ahogy a Teremtő létrehozta, a boldogság. Nézzünk rá a gyerekekre, s látni fogjuk, hogy így van.

Tzvi Freeman a lubavicsi Rebbe tanításai alapján

Kóser konyha

Pizza

Mivel ebben a tésztában a víz mennyisége nagyobb, mint más folyadékoké, ezért kezet kell rá mosnunk, és a pizza áldása *hámodi*. Ha víz helyett 100%-os narancslével készítjük el a tésztát, az áldás *mezonot* lesz, ha azonban teljes étkezéssnyit fogyasztunk belőle (amivel jóllakunk), akkor utána ebben az esetben is *birkát há-mázont* kell mondani.

5 nagy pizzához
tejes, tojásmentes

- 1 kg liszt
- 1 élesztő
- 2 pohár víz
- 6 ek. olívaolaj

Pizzaszós

- 450 g paradicsompüré
- 4 gerezd fokhagyma
összetörve
- babérlevél só, bors,
koriander ízlés szerint
- 2 ek. olívaolaj
- 1 ek. cukor
- ¼ pohár víz

A tészta hozzávalóiból rugalmas tésztát gyúrunk. Egy órán át kelesztjük, majd 5 részre osztjuk. A darabokat kör alakúra nyújtjuk, belisztezett pizzaformába tesszük, és újabb fél órán át kelesztjük. A tészta széleit olívaolajjal megkenjük, egyenletesen elkenjük a pizzákra a pizzaszószt, majd a kívánt feltéteket. Böven megszórjuk reszelt sajttal, majd 180 fokra előmelegített sütőben 20 perc alatt készre sütjük.

Éves beszámoló az EMIH közgyűlésén

Az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség megtartotta éves rendes közgyűlését. Az eseményen a hitközség tagjai és a szervezetek vezetői is részt vettek. Idén elsősorban az új közösségek által elért eredményekre helyezték a hangsúlyt a beszámoló során.

Elsőként a debreceni chábád küldött, *Faigen Smuel* rabbi mutatta be a 2016-os év eredményeit és számolt be a jövő évre vonatkozó terveiről. Ezután a legújabb közösséget, a miskolci Barhesz Egyesületet mutatta be vezetője, *Fuchs Jehósua* rabbi. Ez az egyesület, bár csak az őszi ünnepekkel párhuzamosan kezdte meg működését, már most is sokzalmas programmal dicsekedhet – ahogy arról mi is beszámoltunk koráb-

ban. Az EMIH elmúlt évének öszszegzését és a közeljövő terveit *Köves Slomó* rabbi ismertette.

A közgyűlést tájékoztatták a Keszthelyi hitközségben bekövetkezett változásról is: *Goldshmid István* elnök úr lemon-

dása után *Rejtő Gábort* választotta a keszthelyi közösség elnökének. A küldöttek – a rabbitestület javaslata alapján – egyhangúlag megszavazták az EMIH alelnökének *Györfi Lászlót*, aki *Böhm András*tól veszi át munkát.

Megújult az albertirsai zsinagóga

2014-ben az albertirsai zsinagóga az elsők között adott otthont a Budapesti Fesztiválzenekar és az EMIH közös programjának, melynek az volt a célja, hogy felhívják a figyelmet az országszerte elhagyatottan, romosan álló zsinagógákra. Az ingyenes koncerteken megnyitották a sokszor évtizedek óta üresen álló, leromlott állapotú imaházakat és megismertették a hallgatósággal az épületek és az egykori zsidó közösség történetét.

Az irsai zsinagóga esetében hamar megmutatkozott, hogy valóban sikerült felhívni a figyelmet a hosszú idő óta üresen álló épületre. A város pályázati úton nyert pénzt a korábban méltatlan módon raktárként funkcionáló késő-barokk épület helyreállítására. Ennek eredményeként kívül-belül megújult a zsinagóga, ami innentől a művészetek házáként szolgálja majd a

közösséget. Fantasztikus akusztikájának köszönhetően különösen alkalmas lesz koncertek tartására is. A komplexum a zsinagóga előtti téren felépített színpaddal is kiegészült.

A múlt pénteki megnyitó ünnepségen *Köves Slomó*, az EMIH vezető rabbija köszönetet mondott a városvezetésnek

a zsidó közösség nevében, amiért felkarolták az egykori imaház ügyét és helyreállították eredeti szépségét, új funkciót adva neki. Ezután megidézte az egykori albertirsai zsidókat, akik fél évszázadon át nap, mint nap megtöltötték imáikkal ezt az épületet. A falak magukba itták a fohászokat – mondta a rabbi – és arra kérte a helyieket, érezzék meg ezeknek az imáknak az erejét, ami most visszasugárzik rájuk.

Albertirsán már a XVII. századtól kezdve éltek zsidók. A XIX-XX. század fordulójára az irsai zsidó hitközség tekintélyes létszámnak örvendett és jobbra jómódú kereskedők, iparosok alkották. Zsinagógájukat 1809-ben építették. A mostani felújítás során feltárták a Tóraszekrény körüli eredeti festést is – ezt a tervek szerint újabb pályázat segítségével fogják majd restaurálni.

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: **Oberlander Báruch** rabbi
Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja el!

Munkatársak: **Golubovics Martina**,
Dénes Anna, **Kovács Kristóf**
Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**
ISSN 1416-4604

